

tici (1). Dionysius Richelius (2) post dona Spiritus sancti tres adhuc causas contemplationis enumerat: fervidum scilicet amorem Dei, abstractionem mentis ab omni operatione circa res creatas, et conatum mentis ad extensionem, ac defectionem suam in Deo. Et amor quidem admirabili circulo causa simul est et effectus contemplationis, ut supra in ejus definitione notatum est. Abstractio autem pertinet ad præparationem ipsius, ut idem Dionysius alibi (3) scribit. Quod verò de conatu dicit, prudenter intelligendum est: nam contemplatio donum Dei est, quæ neque industriâ nostrâ, neque labore comparari potest; quia tamen dispositivè (ut aiunt) nos circa eam aliquid agimus, ad hoc applicare conatum nostrum debemus, ut præviis dispositionibus ad eam præparemur; abnegatione nimirum, mortificatione, puritate vitæ, meditatione, jugi præsentia Dei, et exercitio Aspirationum. *Status enim divinus*, teste Hesychio (4), *nascitur in animo nostro, ex continuâ Dei memoriâ, et assiduâ ejus invocatione*. Per vitam verò practicam, sive activam, ut ait Olympiodorus (5), quæ est veluti prævia introductio ad theoreticam, pervenimus ad contemplandam divinarum rerum sublimitatem. Ut enim tutum non est cum veste nalare, ita nec cum passione aliquâ Theologiam attingere, ut sapienter Climacus (6) scribit. His

(1) Agunt de donis Spiritus sancti Rusbrochius in regno Deum amantium. Harphius lib. 3. p. 1. c. 10. et 11. Massut. de cœl. conv. 1. 4. Alvarez to. 3. l. 5. p. 2. c. 4. Ponte in Duce spirit. tract. 2. c. 3. § 1. Bonav. in tr. de ipsis. — (2) Dionys. Cartus. tr. de contemplatione. — (3) Idem de fonte lucis. c. 9. inf. — (4) Hesychius Centur. 1. c. 96. — (5) Olympiodor. in eccle. c. 7. v. 12. — (6) Joan. Climacus gr. 27.

igitur præparationibus ritè præmissis, ad fores divini sapientiæ cum magnâ longanimitate et constantiâ pulsare oportet quousque ad contemplationem ipsius, ipsâ auspice, introducatur; ac tandem ad arcanum cum Deo unionem elevemur, quæ est finis contemplationis, et hujus mortalis vitæ suprema beatitudo.

CAPUT X.

INDICANTUR AUCTORES, QUI DE CONTEMPLATIONE SCRIPSERUNT. QUOTUPLEX EA SIT. QUI EJUS GRADUS ET STATUS? EXEMPLA DIVINE PROBATIONIS, ET PATIENTIE IN DESOLATIONE. DIVISIO ANIMÆ, ET POTENTIARUM EJUS SECUNDUM MYSTICOS. HYMNUS AD DEUM.

1. Quæ de contemplatione dicenda forent, paucis verbis perstringo. Quid enim opus pluribus? Patent fontes. Omnes Mystici Scriptores, et qui de eâ ex professo agunt, Richardus Victorinus libris quinque, Dionysius Carthusianus libris tribus, et aliis opusculis, Jacobus Alvarez libro quinto tertii tomi de viâ spirituali, Ludovicus à Ponte in suo Duce spirituali, et optimè libris sex Thomas à Jesu; quibus addo eximiam Christi Heroïnæ S. Teresiam. Ad his petenda quæ hic desunt. Quòd si aliquis cupit Mysticos effata scholastico rigore examinare, Franciscum Suarez consulat, in utrâque Theologiâ versatissimum, libro secundo de oratione; et Maximilianum Sandæum in sua Mystica Theologia, et in ejusdem Clavi sive Onomastico.

2. Inter Ethnicos sapientes plures fuisse divino-

rum contemplationi intentos, ex scriptis Platonico-
rum liquet, et ex historiis. Sed, ut notat Albertus
verè Magnus (1), illorum contemplatio ob contem-
plantium perfectionem erat, et ideò extrà intellectum
minimè procedebat, cujus solius illustratione posse
se ad unionem cum summo bono pervenire neglecta
cura voluntatis, falsò existimabant. Nostra verò
propter amorem Dei est, et idcirco ab intellectu
transit ad affectum per amorem. Hæc dividitur in
acquisitam et infusam. Acquisitam voco, quam pro-
pria industria et exercitatione, sed non sine divina
cooperatione et gratia, acquirimus. Infusam, quæ
ex sola gratia sive inspiratione divina promanat.
Illa ab habitu fidei, aliisque virtutibus Theologicis
et moralibus procedit: hæc à dono Spiritus sancti.
Illa longa, et difficilis: hæc facilis, prompta, et sua-
vis. Illa ratiocinativa dicitur, ista experimentalis.
Qui primam habent, optimè de ea, ejusque regulis
discurrunt, experientia destituti: qui secundam,
minus periti in sermone sunt, sed in usu et expe-
rientia excellentissimi.

Dividitur hæc etiã in puram et mixtam. Mixta
nuncupatur, quando intellectus contemplans ab
operatione phantasie dependet. Pura, cum sine
interventu phantasmatum exercetur. Hæc difficilis
est, et admodum rara, et communiter à Scholasti-
cis negatur; admittitur tamen à Sanctis et Mysticis
Scriptoribus, ut diffusissimè probant Sandæus (2)
et Thomas à Jesu (3).

(1) Albert. Magn. lib. de adhaerendo Deo c. 1. — (2) Sandæus
Theolog. myst. l. 1. comm. 12. — (3) Thomas à Jesu de Con-
templ. lib. 5. c. 1. et seqq.

Alia divisio est in affirmativam et negativam. Ap-
probant hanc duplicem viam Deum contemplandi
plerique veterum (1), et Scholastici (2) docentes
alia nomina dici de Deo negativè, alia affirmativè.
Cum enim Deus sit infinitus, illi attribuimus quid-
quid perfectionis reperitur in creaturis, sed quia
creatis perfectionibus aliqua semper adhæret im-
perfectio, hanc removentes in Dei notitiam per ne-
gationes assurgimus. Uterque hic modus aptè ex-
plicatur duplici symbolo, pictoris et sculptoris. Qui
enim imaginem pingit, eam in tabula multorum co-
lorum adjectione delineat: qui sculpsit, segmenta
marmoris aut ligni paulatim demit, donec simula-
crum perfectum reddat. Sic cum asserimus, Deum
esse sapientem, bonum, potentem, justum, miseri-
cordem; perfectiones ei creaturarum, velut colores
iconi, adjicimus. Cum verò dicimus Deum non esse
ens, neque vitam, neque sapientiam, neque poten-
tiam, neque aliquid cæterorum, eo scilicet modo,
quo à nobis concipiuntur, quasi statuum dedolamus:
et hoc est Deum per nescientiam scire, ut S. Maxi-
mus observat (3), quod est proprium Mysticæ Theo-
logiæ. Utitur prædicta similitudine S. Dionysius (4)
cui aliam non dissimilem corporis vestiti et spoliati
affert Maximus Tyrius (5) philosophus Platonicius.

Rursum dividitur contemplatio in claram, et ca-
liginosam. Clara est Beatorum in patriâ. Caliginosa

(1) Dionys. Basil. Magn. Joan. Cyparissiot. August. Bonav.
et alii relati à Sandæo lib. cit. comment. 11. — (2) Scholastici.
1. p. qu. 13. et ubi agunt de attributis in genere. — (3) S.
Maximus in c. 3. myst. Theolog. — (4) Dionysius ib. — (5) Maxi-
mus Tyrius ser. 1.

Viatorum, quæ sublimior est, quàm contemplatio pura, et ab eâ differt per majorem approximationem ad divinam unionem (1). Caligo autem divina, ut scribit primus Mysticorum magister (2), est lumen inaccessibile, in quo Deus habitare dicitur, quod nec cerni potest propter excellentem claritatem, et inaccessible est ob excessivam supersubstantialis lucis effusionem. Quare hæc contemplatio nihil aliud esse videtur, quàm defixio mentis in hujusmodi lucem intelligentiæ oculum reverberantem, et suâ immensitate seipsam abscondentem.

Alia denique est contemplatio supereminens, altior quàm caliginosa, in quâ Deus, non per dona Spiritus sancti, sed per se solus rapit, ac elevat mentem ad divina, quæ sic elevata Deum attingit, et non per ænigmata similitudinum corporalium, sed non per ænigmata similitudinum corporalium, sed altiori, atque ineffabili modo. Talem fuisse existimo Sanctissimi Patris nostri Benedicti raptum (3), quando extrâ mundum elevatus, quasi sub uno Solis radio universum mundum collectum conspexit. Disseserunt de hæc profundissimè Thomas à Jesu (4), et latè Sandæus (5), atque hanc existimo elegantissimè describi ab Augustino libro nono suarum Confessionum, in colloquio habito cum Matre de Regno cœlorum.

3. Plures itaque, et diversi sunt gradus contemplationis, quamvis ipsa una sit, nec facillè possunt certo numero comprehendi. Multis enim modis animæ contemplanti se communicat Deus, et spiritus ejus ubi vult spirat, et quomodò

(1) Th. à Jesu de Contempl. l. 5. c. 4. — (2) Dionys. epist. 3. ad Dorotheum. — (3) Greg. 2. Dialog. c. 33. — (4) Th. à Jesu de contemp. 6. — (5) Sandæus myst. Th. l. 1. com. 14.

vult. Et quis poterit sensum ejus assequi, aut quis audebit terminum ponere ejus admirandis operationibus? Ideò à viris Theodidactis horum sublimium mysteriorum explicatio petenda est, quibus Deus, mirabilis in Sanctis suis, incerta et occulta sapientiæ suæ manifestavit.

Richardus Victorinus (1) sex genera contemplationis enumerat, quæ doctè, copiosè, et eleganter explanat toto opere de gratiâ Contemplationis. Primum, inquit, est in imaginatione, secundùm solam imaginationem. Secundum in imaginatione, secundùm rationem. Tertium in ratione, secundùm imaginationem. Quartum in ratione, secundùm rationem. Quintum est suprâ, sed non præter rationem. Sextum suprâ rationem, et præter rationem. Duo itaque sunt in imaginatione, duo in ratione, duo in intelligentiâ. Ubi notandum, rationem distingui ab intelligentiâ, quod, qualiter intelligendum sit, infra explicabitur. Hos gradus aliter ordinat Auctor libri de spiritu et anima, et post eum Seraphicus Bonaventura (2).

D. Thomas (3) secutus Dionysium (4) tres gradus contemplationis distinguit juxta triplicem differentiam motûs localis, circularis scilicet, recti, et obliqui. Anima enim quasi circulariter movetur contemplando sensibilia, et ex his ad seipsam perveniendo. Movetur rectè, ascendendo à se ad substantiam separatam. Obliquè cum ad divinam veritatem contemplandam elevatur.

(1) Rich. l. 1. de gratiâ contemp. cap. 6. — (2) Bonav. itin. 3. æterni. dist. 4. art. 3. — (3) D. Thom. 2. 2. q. 180. art. 6. — (4) Dion. c. 4. de div. nominib.

Jacobus Alvarez (1) omnia complectens, quæ Sancti Patres, et viri spirituales de hac re tradiderunt, quindecim nomina ad contemplationem pertinentia, quasi totidem ejus gradus explanat, et Sanctorum sententiis confirmat. Nomina do, explicatio apud ipsum melius legetur. Sunt autem ista: Intuitio veritatis, secessus animæ ad interiora, silentium spirituale, quies, unio, auditio loquelæ Dei, somnus spiritualis, ecstasis, raptus, Christi et Sanctorum apparitio corporalis, eorumdem apparitio imaginaria, visio intellectualis, visio Dei in caligine, admirabilis visio Dei, disjecta caligine, visio clara et intuitiva Dei, quæ licet propria sit Beatorum in cælo, fuit tamen, ut probabiliter quidam Theologi docent, quibusdam sanctissimis viris etiam in hac vitâ concessa.

Thomas à Jesu, Angelorum immixtus choris, tres eorum Hierarchias et ejusque Hierarchiæ triplicem ordinem menti humanæ applicans, tres contemplantium Hierarchias in novem gradus distinctas constituit. Prima in imaginatione potissimum residet, secunda in intellectu, tertia in apice mentis. Prima à rerum sensibilibus cognitione ad invisibilium contemplationem nos ducit. Primus ejus gradus in mundi hujus visibilis speculatione et admiratione consistit. Secundus Scripturæ sacræ intimos sensus profundè scrutatur. Tertius circâ Verbi incarnationem et omnia Christi mysteria occupatur; in ipso enim sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ Dei absconditi. Secunda Hierarchia rerum invisibilium intuitu ad superna elevat mentem, ipsumque Deum

(1) Alvarez to. 3. lib. 5. p. 5.

ut unum, et trinum intuetur. Primus gradus docet nos ad Deum ascendere per suæ imaginis, animæ scilicet rationalis, contemplationem, secundum dona naturalia et gratuita, et finem ejus, qui est gloria cœlestis, ac felicitas Beatorum. Secundus relictis creaturis ipsum Deum, ejusque attributa contemplatur. Tertius transit ab unitate Dei ad sanctissimam Trinitatem. Tertia Hierarchia per negationes ad Deum assurgit, et divinam caliginem ingreditur. Primus ipsius gradus est pura contemplatio sine phantasmatum admixtione. Secundus contemplatio Dei in caligine. Tertius unio mystica cum Deo.

Victor Gelenius Trevirensis summam practicam mysticæ Theologiæ in duas partes digestam conscripsit, ediditque Coloniae anno hujus sæculi quadragesimo sexto: in qua septem mysticos status accuratissimè describit, per quos successivè transit anima, antequam perveniat ad culmen sanctitatis. Primus est status meditationis. Secundus aspirationis. Tertius contemplationis modi affirmativi et negativi. Et hi tres modo activo, humano, et naturali procedunt, quamvis principio supernaturali innitantur, nec careant aliquando divinis perceptionibus. Reliqui verò status ad modum operandi supernaturalem spectant, nec debet aliquis à Deo non vocatus temerè ad eos transire: sunt enim hæc mystica et secretissima Dei dona, quæ nemo novit, nisi qui accipit; nec accipit, nisi qui desiderat; nec desiderat, nisi quem ignis Spiritus sancti inflamat. Est igitur quartus status privationis rigorosæ, quo disponitur anima ad status supernaturales, et ideo medius censetur esse inter status naturales, et su-

pernaturales, tanquam dispositio necessaria ad modum operandi supernaturaliter. In eo cessant discursus et conversio ad phantasmata: anima omnino expeditur, et deputatur, à modo operandi humano et naturali: spoliatur omni solatio, omnibus externis exercitiis, omni sensibili consolatione: omnes potentiae in fundo animae commorantur languentes, ac desolatae: deficit et obscuratur vivacitas intellectus: actus virtutum essentiali modo exercentur: nulla hic lætitia, sed tormentum inexplicabile. Dicant quid fit, qui experti sunt. Doctor mellifluus (1) comparat hunc statum morti spirituali, quam vocat mortem Angelorum. Rusbrochius (2) divini spiritus et nostri concertationem appellat, et quamdam desperationem: Taulerus (3) pressuram internam: Harpius (4) languorem infernalem, et divisionem animae ac spiritus: Barbansonius (5) item divisionem naturae ac spiritus: Maria Vela sanctimonialis Cisterciensis (6) terribile martyrium: B. Catharina Genuensis (7) horribile et indicibile tormentum. Joannes à Cruce (8) sub noctis obscurae simbolo eum pingit, et purgatorio assimilat. Thomas à Jesu (9) purgatorium quoque esse dicit in viâ contingens. B. Angela de Fulgineo (10) maluisset in inferno esse, quam talem privationem sustinere, quæ in ipsa mi-

(1) Bern. ser. 52. in Cant. 6. — (2) Rusbroch. de orn. spirit. nupt. l. 2. c. 59. et seq. — (3) Tauler. ser. 1. Domin. 15. post. Pentec. — (4) Harpius l. 3. c. 13. — (5) Barbanson. semit. occult. p. 2. c. 10. et 11. — (6) Vitæ Mariæ Velæ p. 2. c. 43. — (7) Catharina Genuen. Dialogi c. 2. — (8) Joan. à Cruce passim in Ascen. mont. Carm. — (9) Th. à Jesu de orat. inf. l. 4. c. 19. — (10) Angela de Fulgin. eo vitæ c. 19.

rabilis fuit. Seraphica Virgo Teresia (1) quid pate-retur in hâc pressurâ constituta, ipsa enarrat in vitâ, et scriptis suis. Alia aliorum effata præter-mitto, et transeo ad alium statum. Hic est quintus, et dicitur status mysticæ unionis, quandò à pres-surâ rigidæ privationis respirans anima incipit re-viviscere, et spe interioris perceptionis erecta lu-men et amorem suscipit, in libertatem spiritus paulatim transit; et quantò ampliùs ascendit, tantò faciliùs capacitatem spiritus erigit ad superiora, donec à Deo sursum tracta perveniat ad felicissimam cum ipso unionem. Sextus est status Transformati-onis per donum Sapientiæ, per quam intelligimus, non substantialem transformationem. Absit, ut consentiamus errori jam pridem damnato, quòd quidam opinati sunt animam hominis à proprio esse desinere, et in ipsam Dei essentiam transire: sed arctissimam unionem cum summo bono, qua Mysticus divinæ consors naturæ factus modò per-fectissimo, in eandem imaginem transformatur de claritate in claritatem tanquam à Domini spiritu, ita ut in ejusmodi felicitate perfecta ratio mysticæ professionis inveniatur. Hujus Transformationis du-plex est modus: unus quo ex alto ad inferiora des-cendere dicitur; alter, quo ab inferioribus ad su-periora ascendit. *Charitas enim*, ut verbis utar Sancti Bonaventuræ (2), *ad superiora ascendit, ut in eis requiescat; ad inferiora tendit, ut ea ad se reducat: sursum movetur, ut illic maneat; deorsum, ut redeat.* Porrò hîc anima silentii mystici quietam frui-

(1) Teresia vitæ c. 25. et mansione 6. c. 1. — (2) Bonav. 4. itin. ætern. dist. 5. art. 3.

tionem adipiscitur, quousque spiritum suum supra se in alto videat. Licet enim in statu unionis supremas spiritus fruitiones experiatur, nondum tamen plenam requiem et appetitus satietatem consecuta est; quia frequenter reincidit in carentiam et cessationem unionis: in hoc autem statu nullam patitur distractionum molestiam; nullam passionum inordinationem, nullam gaudii spiritualis interruptionem. Septimus denique status est Sanctorum militantis Ecclesiae, quando anima abundantiori gratia, vitae eximia sanctitate, dona miraculorum, aliisque gratiis, quas gratis datas vocant, à Deo illustratur. Hujus autem status ecstases, raptus, et alias mirabiles operationes revereri oportet et admirari, non æmulari.

4. Hi sunt gradus et status vitae contemplativæ, quos, Deo auspice, majori quàm potui claritate et brevitate explicare conatus sum: a suis enim Auctoribus fusius et obscurius describuntur. Quæ verò ex præfatis divisionibus præferri debeat, non est meum diffinire. Hoc solum admoneo, quod Richardus gradus distinxit in ordine ad potentias; quarum ministerio Anima contemplatur. Angelicus doctor modum respexit operandi. Jacobus Alvarez non tam gradus recenset, quàm effectus et proprietates contemplationis. Thomas à JESU in primâ et mediâ Hierarchiâ omnia objecta complectitur, circa quæ versatur contemplatio: in tertiâ modum tradit, quo anima suum primarium objectum perfectius contemplando attingere potest. Tandem Victor Gelenius non gradus contemplationis, sed vitae mysticæ et contemplativæ varios status sibi invicem

succedentes describit, methodum servans et ordinem, quo solet Anima ab infimis ad suprema per media progredi. Legimus quidem, aliquem nonnunquam extitisse, qui ab infimo statu ad supremum sine medio pertractus fuit: sed hæc privilegia singularia sunt, quæ Deus omnipotens, quando vult, operatur: quæ nec trahere in consequentiam licet, nec curiosè perscrutari. Sapientia Dei infinita est, justissima providentia, judicia ejus abyssus multa. Aliquando imperfectis gratiam contemplationis largitur, quam perfectis negat: et uni dedit quinque talenta, alii duo, alii unum. Dicam cum Augustino (1): *Nemo venit ad Deum, nisi tractus. Non traheris? ora ut traharis. Quare autem illum trahat, et illum non trahat, noli velle judicare, si non vis errare.* Si Dei beneficio ad sublimiora evecus es, custodi thesaurum tuum cum humilitate, et gratiarum actione: si relictus es in gradu inferiori, cave tepiditatem, et negligentiam; et te perfectius semper exerce in meditatione et aspirationibus; nam, ut docet Joannes Abbas apud Cassianum (2): *Melius est devotum in minoribus, quàm indevotum in majoribus professionibus inveniri.*

5. Libet autem hic quærere, et obstupescere, unde proveniat, tam exiguum esse numerum incumbentium mysticæ Theologiæ et contemplationi, cum sint tamen innumeri viri pii et religiosi, divinæ gratiæ consortes, et donis Spiritus sancti præditi: crescitque admiratio expensa ratione habitus, qui quò nobilior est, eò majorem confert potentiæ operandi facilitatem. Cum sit ergò in omnibus justis

(1) August. tr. 26. in Joan. — (2) Cassianus coll. 19. c. 3,

habitus sapientiæ, quæ est donum Spiritus sancti, cur è tot millibus vix unus reperitur rerum divinorum contemplator? Profectò mirum est hoc, et possumus cum Propheta (1) plorare et dicere, *Vivæ Sion lugent, eò quòd non sint, qui veniant ad solemnitatem.* Hujus rei causas subtilius indagare, majoris otii, et voluminis foret. Nonnullas breviter attingam. Calaguritanus (2), qui hoc dubium proponit, causam potissimam esse putat, non serio vitare leviores culpas, nec perennem cordis alere puritatem: si enim hæc exquiretur, in cordibus puris facile divina cerneretur imago. Hæc ille verissimè, nam et sapientes Ethnici hanc veritatem cognoverunt. Hierocles (3) tunc hominem posse fieri divinum ait, cum exuerit quidquid humanum est. Musonius apud Aristidem (4), *Ejice*, inquit, *quod est in animâ mortuum, et Deum agnosces.* Plato mentem à corpore separandam asserit, ut Deo jungatur. Alii causam rejiciunt in naturalem corporis et temperamenti dispositionem, ratione cujus nonnulli ad mysticas functiones inepti sunt: nam teste Magno Gregorio (5) sunt quidam ita inquieti, ut sedere cum Maria ad pedes Christi minimè valeant. Sed ut observat sanctæ memoriæ Episcopus Genevensis (6), debent, qui sunt hujusmodi, naturam vincere ope divinæ gratiæ, quæ omnibus invocantibus adest, et volenti nihil difficile. Ludovicus à Ponte (7) aliam

(1) Thren. 1, 4. — (2) Joann. à Jesu Maria myst. Theo. c. 3. — (3) Hierocles initio Carminum Pytag. — (4) Aristides 6. sacrorum sermonum tom. 1. — (5) Greg. 6. moral. cap. 17. — (6) Sales de div. amore li. 12. c. 1. — (7) Ponte Ducis spirit. tr. 3. cap. 2.

assignat rationem, singularem Dei providentiam in Ecclesiæ gubernatione, in quâ diversa officia et gradus sunt. Quare debet unusquisque suam attendere vocationem, et invitantis vocem sequi, omnia removendo impedimenta. Præclare Bernardus (1), *Omnes nobis causamur deesse gratiam, sed justius forsitan ipsa sibi quæritur gratia deesse nonnullos. Nempè res cordis est gratia devotionis ista quam quærimus, et hoc munere ipse se fraudat, qui internum ei dissimulat receptaculum exhibere.*

6. Quòd si loquamur non simpliciter de contemplatione, sed de transitu à modo operandi humano et naturali, ad divinum et supernaturalem; advertendum est, non nisi post longam et durissimam probationem, quam in statu privationis supra descripto anima experitur, à Deo concedi, quâ de re mysticum admonere placuit, ne diutino labore per-tæsus animum despondeat, et à cæpto itinere retrocedat. Et ne videat temerè loqui, adfero exempla. Ubertinus de Casali (2) quatuordecim annis laboravit, priusquam introduci ad intimam perfectionem mereretur. S. Teresia (3) octodecim annis intolerabiles angustias passa est. S. Franciscus (4) per biennium gravissimo mœrore tabescebat. B. Clara de Monte Falco (5) quindecim annos huic privationi impendit. B. Catharina Genuensis martyrium suum in suo dialogo ipsa describit. Altera Catharina Bononiensis (6) per quinque annos valdè desolata fuit,

(1) Bern. initio serm. de triplici custodia. — (2) Ubertinus de Casali Arb. vitæ prolog. 1. — (3) Teresia vitæ suæ c. 30. — (4) Chronic. Minor. p. lib. 1. c. 59. — (5) Harpius lib. 2. p. 5. collat. 3. in fine. — (6) Cathar. Bononien. l. 7. de armis.

et à Dæmonibus exagitata. Maria Ægyptiaca (1) septemdecim annis afflicta ad purum decoxit scoriam suam. B. Maria Magdalena de Pазis (2) per annos quinque, et deinde per alios sexdecim tantam ariditatem passa est, ut videretur à Deo derelicta. B. Henricus Suso (3) per decennium divinâ caruit consolatione. Balthasar Alvarez (4), vir eximiæ sanctitatis è Societate Jesu, non nisi post sexdecim annos in vitâ mysticâ cum tenebris et labore decursos divinæ lucis adeptus est illustrationem. Thomas à Jesu (5) annis plusquam viginti laborans percipere non potuit, quid sit unio animæ cum Deo, donec tandem divina bonitas ei revelavit. Quod si in viridi hæc facta sunt, in arido quid fiet? Animo igitur infracto in viâ Domini perseverare oportet, et ab ejus disciplina non deficere, quia, ut ait B. Laurentius Justinianus (6), in bono occupatos non derelinquit, illosque ex insperato, et in nesciente caligine visitare consuevit. D. Bernardus (7) usque ad finem vitæ hanc spem, et patientiam extendit, sic enim ait: *Multi totâ vitâ suâ ad hoc tendunt, et nunquam pertendunt: quibus tamen, si piè, et perseveranter conati sunt, statim ut de corpore exeunt, redditur quod in hac vitâ dispensatoriè est negatum: illuc perducente eos solâ gratiâ quò prius tendebant ipsi cum gratia, ut consummati in brevi, expleant tempora multa.*

(1) In vitis Patrum l. 1. — (2) In vita ipsius. — (3) Henr. Suso vitæ suæ cap. 23. et 32. — (4) Lud. à Ponte in vita Balth. Alvar. c. 2. et 13. — (5) Th. à Jesu in præf. lib. de orat. infusa. — (6) Laur. Justinianus de triumphali Christi agone cap. 17. — (7) Bern. ser. 3. de Circumsis.

7. Desino, si prius explicavero, quod ante promisi, animæ scilicet et potentiarum ejus divisionem secundum Mysticos. Marius Victorinus Afer (1) duas distinguit animas in homine, duas mentes, duplicem rationem, cœlestem et hylicam. Constat enim homo duplici natura corporali et spirituali, et ideò duplices debet habere operationes, corporales et spirituales; quarum ordinem et directionem in proprium finem respicientes Mystici hominem animalem et spiritualem distinguunt, non per substantiam, sed per meriti qualitatem, ut loquitur Paulinus Aquiliensis (2). Animæ autem vires sive potentias in Ordine ad contemplationem sex esse statuit Seraphicus Bonaventura (3), nempe sensum, imaginationem, rationem, intellectum, intelligentiam, et apicem mentis, sive synderesis scintillam. Asserunt quidem Philosophi, rationem, intellectum, et intelligentiam non esse diversas potentias, non tamen negant esse diversos actus, sive gradus intellectus. Nam vis intellectiva, in quantum est discursiva, dicitur ratio: in quantum est simpliciter intuitiva, dicitur intellectus: in quantum est Divinitatis contemplativa per simplicem apprehensionem, dicitur intelligentia, quod optimè Richardus (4) observat. Synderesis verò, quæ est habitus rationis practicæ animæ concreatus, quo prima principia in operabilibus naturaliter cognoscit, meritò à Mysticis apex mentis nuncupatur, et scintilla rationis sive intelligentiæ, quia

(1) Mar. Victor. in ff. lib. 1. adv. Arium. — (2) Paulinus Aquilien. in libello adv. Felicem Urgelitanum, et Elipantum Tolosanum episcopos. — (3) Bonav. itinerar. mentis in Deum c. 1. — (4) Richard. 1. de Contempl. c. 9.

per eam sortitur anima quemdam respectum ad Deum immediatum, quo capax est ab ipso immediate tangi et irradiari: et quia semper nata est in superioribus figi, et ad divina elevari: illustratque animam splendore cognitionis, et ardore inclinationis ad bonum eam succendit. Hæc ad mentem Bonaventuræ. Alii aliter procedunt. Animam vocant secundum operationes partis sensitivæ et appetitivæ: spiritum quoad vires rationales. Mens vel apex spiritus est nudus ac Deiformis animæ fundus, id est simplex animæ essentia imagine Dei insignita. Per fundum autem intelligo animæ nostræ *higemonicum*, seu principem partem, ut voce utar Stoicorum, aliter tamen quàm ipsi intelligant. Concipio enim animam tanquam vas quoddam lucidum, capax omnium illuminationum, et umbrarum à rebus quibuscunque provenientium. Sicut autem infimum vasis fundus vocatur, omnia superinfusa sustentans ac retinens: ita princeps nostri pars, seu apex mentis idem sortitur nomen. Et sicut fundus eò magis absconditur, quò magis repletur corporibus densis: ita anima eò minus divinam percipit irradiationem, quò crassiores species rerum terrenarum Dei illustrationi superinfundit. Cunctis verò imaginibus creaturarum evacuatis, simplex dumtaxat, et amabilis Dei vultus in fundo animæ apparebit. De hoc fundo plura Taulerus, et alii Mystici passim. Ejus quoque mentionem facit S. Diadochus Photicensis Episcopus (1), qui vixisse creditur circa finem quarti sæculi, quod notare volui, ne quis hanc vocem novitatis incuset.

(1) Diadoc. de perfect. c. 26. et 23.

8. Quoniam autem huc perveni, et hanc brevem, Isagogem mysticæ Theologiæ, Deo duce, conscripsi; jam ad praxim Aspirationum descendendum est, si priùs hymnum cecinero, quo et gratias primæ omnium causæ agam, et vires postulem ad ea quæ desunt perficienda.

O fons decori luminis (1),
 O lux serena siderum,
 Ignis Deus purissime,
 Vigor perennis cordium.
 Te voce semper, te prece,
 Te mente gratâ, vindicem
 Meæ salutis concinnam,
 A Sole Eoo ad Hesperum.
 Tu spes mihi, tu præmium,
 Tu portus es fiduciæ?
 Te fretus uno pertuli
 Sortis procellam turbidæ.
 Inter labores asperos
 Lumen tuæ clementiæ,
 Repentè fulgens, vim procul
 Abesse jussit Tartari.
 Salve supernum incendium,
 Clarumque mentium jubar:
 Ad te revertor, supplicem
 Voca per ignes mysticos.
 Descende flamma, illabere
 Cælorum ab arce fulgida,
 Infunde cæco pectori
 De fonte lucis lumina.
 Cor, ossa, fibras concrema,
 Venas, medullas, viscera,
 Ipsamque mentem, ac spiritum,
 Ut totus ardeam tibi.
 O sors beatâ, ô gaudium,
 Conjuncta cùm mens Numini,

(1) Ex libello meorum Carminum nondum impresso.

Et immemor rerum omnium,
Te diliget perenniter.
Summo Parenti Cœlitum,
Natoque, et almo Flamini
Sit laus, decusque perpetim
Nunc et per omne sæculum.

CAPUT XI.

GEMITUS ANIMÆ POENITENTIS PRO INCIPIENTIBUS.

Quamvis expertis difficile non sit, propriis motibus ad Deum assurgere, possitque unusquisque ex pharetrâ sui cordis sagittas orationum depromere; ne his tamen deficientibus pius Asceta aridus reperiatur, defectuque lignorum mysticus ignis in arâ cordis extinguatur: ex Scriptura et Sanctis Patribus sylvulam Aspirationum collegi, pro triplici statu Incipientium, Proficientium, et Perfectorum; in quarum usu et praxi quid servandum sit, jam supra explicatum est. Habes hic eas in varias decades distributas, quò facilius valeant memoriæ mandari: cui studio aliquot dies tribuendi sunt. Quid enim prodest multas Aspirationes in libello descriptas habere, nisi etiam memoriæ inscriptæ, imò et insculptæ sint, ut in promptu habeantur omni horâ, et momento? Propono autem primo loco gemitus animæ poenitentis, naturæ, et doctrinæ ordinem sequutus: quia, ut perveniamus ad id quod nondum sumus, purgare primò id quod sumus, et lacrymis eluere debemus.

DECAS I.

1. Domine Deus meus, ego vilissimus sum peccator; indignus planè, quem terra sustineat. Miserere mei, et salva me.

2. Domine, qui es summum bonum meum, quàm longè per peccatum recessi à te, et habito in regione hâc longinquâ miseriarum, ubi perdiidi me.

3. Pater amantissime, peccavi in cœlum et coram te, verè non sum dignus vocari filius tuus, fac me obsecro sicut unum de mercenariis tuis.

4. O quàm poenitet me peccasse, dulcissime Deus, quàm poenitet me, quòd legem tuam transgressus sum: ampliùs lava me ab iniquitate meâ, et à peccato meo munda me.

5. Domine Deus meus, detestor peccata mea, abominor universa flagitia mea, confiteor ingratitude meam, et confugio ad aram misericordiae tuæ.

6. Ablue me, Christe Jesu, pretioso sanguine tuo, et munda me ab omni peccato.

7. Sana, Domine, animam meam peccatis vulneratam, unge oleo gratiæ tuæ cicatrices delictorum meorum, ne quæso despicias me.

8. Domine Deus piissime, ab hâc horâ nunquam transgrediar legem tuam, nunquam ampliùs consentire volo in aliquod peccatum: malo incurrere omnem pœnam, omnem infamiam, atque ipsam mortem, quàm deinceps peccare.

9. O Pater amantissime, da mihi ut faciam fructus dignos poenitentiae, et puniam delicta mea debitâ castigatione.